

Orbitaskada – handläggning

Stockholms dokument, uppdaterat januari 2020

Orbitafraktur

Patienter med dubbelseende där patienten är < 20 år kan innebära inklämning och infarcering av ögonmuskel varför de skall handläggas akut. Övriga symtom på inklämd muskel kan vara illamående, kräkningar och bradykardi. Undersök med forced duction test.

Pat som är äldre än 20 år kan vänta flera dygn. Vid misstanke om orbitabottenfraktur skall CT med koronala snitt utföras.

Operationsindikationerna vid orbitafraktur är risk för enoftalmus och risk för rörelseinskränkning med dubbelseende.

Patienter undersöks av ögonläkare bl a för uteslutande av ögonskada men opereras och handhas vidare av ansiktstraumajour.

Blödning

I samband med trauma kan akuta synhotande blödningar uppstå. Retrobulbärt hematom ger proptos, värk och ev nedsatt syn.

Kantotomi bör övervägas akut vid ett av följande:

- 1) Progredierande visusnedsättning + proptos
- 2) Positiv RAPD + proptos
- 3) Om du inte kan kontrollera visus och RAPD men ögonlocken är svåra dra isär med lätt finger tryck pga proptos. + ett förhöjd IOP (över ca 40mmhg)

Tecken på högt intraorbitalt tryck på CT är sträckt synnerv och martini sign. Dessa förekommer dock inte alltid och frånvaro utesluter inte högt tryck men ser man dem bör kantotomi övervägas.

Om akut indikation för kantotomi inte föreligger skall patienten följas med visus och RAPD alt orbitaschema.

Främmande kroppar

Noggrann anamnes. Intrakraniell skada? Ögonskada? Motilitetsrubbing?

Infektion några dagar efter traumat är inte ovanligt hos barn eller hos vuxna efter intag av alkohol och droger.

Utredning: CT med koronala och axiala snitt. Om främmande kropp av trä misstänks så be om *täta* snitt för att skilja träflisor från luft och gärna MRT om möjligt.

Handläggning: trä och liknande skall avlägsnas pga infektionsrisk. OBS! Alla bitar skall ut – vanligt att träpinnar splittras upp när de träffar orbitaväggen. Inert material som t.ex. luftgevärskulor kan lämnas.

Antibiotika: Cefuroxim och Metronidazole i meningitdos.